Pla local antiestigma de Granollers

Lluitant contra l'estigma des del món local

Març de 2018

Ajuntament de Granollers

www.fundaciolar.com

Germanes Hospitalàries

activa't X LA SALUT MENTAL

ActivaMent Delegació Granollers

obertament

1. Introducció 2
1.1. Context 2
1.2. Marc normatiu 3
1.3. Salut mental, estigma, discriminació i exclusió social 4
1.4. Estigma i discriminació a Catalunya 6
1.5. Marc metodològic de la lluita contra l'estigma 7
2. Els plans locals antiestigma 11
2.1 ***La lluita contra l'estigma des del món local*** 11
2.2 ***Què és un pla local antiestigma (PLA)*** 11
2.3 ***Objectius i principals actuacions*** 11
2.4 ***El procés d'elaboració d'un pla: visió general*** 12
3. Metodologia d'elaboració del pla local antiestigma a Granollers 13
3.1. Procés previ 13
3.2. Diagnosi 14
3.3. Disseny 19
3.4. Avaluació 24
Bibliografia 26
Annexes 27

1. Introducció

1.1. Context

Les persones amb problemes de salut mental pateixen les conseqüències dels prejudicis socials. El terme *estigma* fa referència a una atribució de qualitats desacreditadores i negatives sobre la persona, la qual passa a ser vista, pensada i tractada com a inferior. Les persones estigmatitzades viuen els efectes del descrèdit, la discriminació i l'exclusió social davant la resta de persones.

L'estigma és l'handicap més debilitant que envolta els trastorns mentals i constitueix el principal impediment perquè la persona afectada pugui recuperar el seu projecte de vida (més dificultats per trobar feina, per adquirir habitatge, per participar en la comunitat, per adquirir assegurances assistencials, etc.).

Per a les persones amb problemes de salut mental, l'estigma és la principal barrera per a la salut, el benestar i la qualitat de vida.

L'estigma pot tenir efectes negatius en el benestar i la recuperació en molts sentits:

- Genera barreres a la recuperació del projecte de vida perquè redueix les oportunitats de treball, educació, participació en la comunitat, etc.
- Actua com un fort mecanisme d'exclusió que pot tenir efectes d'aïllament social.
- Dificulta a les persones poder parlar obertament amb l'entorn sobre la seva salut mental; incrementa el secretisme i afavoreix haver d'amagar el diagnòstic per evitar la discriminació. No demanar ajuda empitjora la salut, i alhora aquest tabú que es genera contribueix a enfortir mites i prejudicis socialment arrelats.

L'estigma que envolta els problemes de salut mental es deu principalment a les falses idees esteses sobre les seves causes i naturalesa. Arreu del món, en moltes societats, sovint són vistos com manifestacions de debilitat personal o de forces sobrenaturals. Les persones amb problemes de salut mental són considerades mandroses, febles, poc intel·ligents, difícils i

incapaces de prendre decisions. També es creu que són violentes, malgrat el fet que són molt més propenses a ser víctimes que perpetradores de violència.

Les persones amb problemes de salut mental estan sotmeses a l'estigma i la discriminació sobre una base diària i els pot afectar en tots els aspectes de la vida. La discriminació i l'exclusió de la vida de la comunitat són comunes i passen en àmbits com l'habitatge, l'educació, l'ocupació, així com en les relacions socials i familiars. Les persones amb problemes de salut mental experimenten taxes altes de victimització física i sexual. Arreu del món i amb freqüència, es troben amb restriccions en l'exercici dels seus drets polítics i civils, i en la seva capacitat de participar en els assumptes públics. També veuen restringida la seva capacitat per accedir a l'atenció sanitària i social essencial. La majoria de les persones amb problemes de salut mental s'enfronten a obstacles desproporcionats a l'hora d'obtenir un rendiment escolar i formatiu adequat i per poder trobar una feina. Les conseqüències són importants: com a resultat de tots aquests factors, moltes persones amb problemes de salut mental són excloses socialment.

1.2. Marc normatiu

La lluita contra l'estigma, la discriminació i l'exclusió social és una part important de totes les iniciatives de millora de qualitat de vida en salut mental, des del *Mental Health Action Plan* de l'Organització Mundial de la Salut[1] fins al Pacte Europeu per la Salut Mental i el Benestar de 2008 o fins i tot la Plataforma Europea contra la Pobresa i l'Exclusió Social dins de l'Estratègia Europa 2020, que identifica el col·lectiu de persones amb problemes de salut mental entre els grups més exclosos de la societat.

A Catalunya, el Departament de Salut, en el marc del Pla de salut de Catalunya[2] per al període 2016-2020, ha prioritzat l'atenció a la salut mental en la línia de les polítiques europees, amb

[1] WHO (2013) Mental health Action Plan 2013-2020 http://www.who.int/mental_health/publications/action_plan/en/

[2] Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya (2017)). Estratègies 2017-2020 Pla director de salut mental i addiccions.

l'objectiu d'avançar cap a una societat més inclusiva, compromesa amb la justícia social, els drets de les persones i l'atenció als col·lectius més vulnerables. En aquest sentit, la línia estratègica 2, que preveu millorar les pràctiques assistencials en relació amb els drets de les persones i potenciar noves capacitats de participació i apoderament de les persones usuàries del servei, té com una de les línies d'acció centrals, el desenvolupament d'accions de lluita contra l'estigma.

Així mateix, el Pla integral de salut mental i addiccions 2017-2020, de la Generalitat de Catalunya[3], recull com a primera línia estratègica l'impuls de les accions necessàries per al desplegament del programa de lluita contra l'estigma. Dins d'aquesta orientació i entre altres objectius específics, inclou donar continuïtat al Projecte Obertament, de lluita contra l'estigma, específicament per al desenvolupament de plans locals antiestigma.

1.3. Salut mental, estigma, discriminació i exclusió social

Tot i que hi ha múltiples definicions, podríem entendre que l'estigma és com una marca o atribut que vincula una persona o un col·lectiu amb una sèrie de característiques o comportaments, siguin reals o ficticis, que s'aparten de la norma i que, per tant, són considerats com a indesitjables.

Aquesta marca, aquest etiquetatge, implica una separació entre "nosaltres" i "ells". Alhora, aquesta separació implica que "ells" són fonamentalment diferents a "nosaltres". Segons els principals investigadors d'aquest tipus de processos, l'estigma es manifesta en tres aspectes diferents: els estereotips, els prejudicis i la discriminació.

Els **estereotips** són el conjunt de creences, en gran part errònies, que la majoria de la població té en relació amb un determinat grup de persones i que condicionen la percepció i valoració del

---

http://salutweb.gencat.cat/web/.content/home/ambits_tematics/linies_dactuacio/salut_i_qualitat/plans_directors/salut_mental_i_addiccions/que_es/document/estrategies2017_2020.pdf

[3] Generalitat de Catalunya (2017)). Pla integral d'atenció a les persones amb trastorn mental i addiccions. presidencia.gencat.cat/pla_integral_trastorn_mental_addiccions

grup. En el cas concret dels problemes de salut mental, els estereotips més freqüents es relacionen amb la perillositat i violència, la incompetència i incapacitat per desenvolupar tasques bàsiques de la vida, dificultat de relació, impredictibilitat i manca de control, així com un grau variable d'atribució de responsabilitat pel que els succeeix. Els estereotips representen un problema de manca de coneixements acurats per part de la població general.

Aquestes creences poden donar lloc, als **prejudicis**. Aquests reflecteixen la disposició de la població general per actuar d'una manera habitualment negativa cap als membres del col·lectiu estereotipat, sense analitzar si hi ha alguna raó que la justifiqui. Els problemes de salut mental provoquen reaccions emocionals de por, rebuig i desconfiança a la població general, que respon aïllant o evitant les persones afectades per un problema de salut mental. Els prejudicis representen un problema d'actituds negatives de la població general.

Finalment, una conseqüència particularment negativa dels prejudicis és la **discriminació**, per la qual els membres d'un col·lectiu estereotipat són privats dels seus drets. En el cas de les persones amb problemes de salut mental, això es manifesta en les dificultats d'accés a un treball o habitatge independents, la limitació en les seves relacions socials i de parella, la limitació de l'àmbit social a altres persones del seu mateix col·lectiu, les dificultats de l'accés als sistemes judicial i de salut, etc. La discriminació és un problema de comportament negatiu de la població general.

Són necessaris diferents tipus d'accions per desafiar cada un d'aquests problemes. No es pot donar per fet, per exemple, que informar la gent sobre els problemes de salut mental farà canviar necessàriament les seves actituds o comportaments.

Tot i que el procés que porta de l'estigmatització a l'exclusió social és molt més complex, esquemàticament podríem entendre que funciona de la manera següent: les persones que tenen actituds estigmatitzadores poden acabar discriminant (intencionadament o no) les persones amb problemàtica de salut mental; aquesta discriminació malmet la igualtat d'oportunitats de la persona afectada i la pot conduir a l'exclusió social.

En aquest context entenen per exclusió social la manca d'oportunitats que té una persona de participar en la societat i contribuir-hi de la mateixa manera que la resta. Per a una persona amb problemes de salut mental, l'exclusió social es veu reflectida en una varietat de fets, com ara la manca d'estatus, la desocupació, tenir unes xarxes socials minses, la manca d'oportunitats d'establir família o tenir un accés limitat a habitatges o a l'educació.

1.4. Estigma i discriminació a Catalunya

L'any 2017 es va presentar el primer estudi d'àmbit català per detectar el nivell d'estigma i discriminació que perceben les persones que tenen o han passat per algun problema de salut mental: *L'estigma i la discriminació en salut mental a Catalunya 2016*[4]. Aquest estudi, encarregat per Obertament i realitzat per investigadors de la UAB i la consultora Spora Sinergies, aporta una informació valuosa perquè, per primer cop, coneixem no tan sols les actituds i comportaments de les persones vers aquelles amb un trastorn de salut mental, sinó quina és la vivència d'aquestes. L'informe ha aportat dades dures i clares, que resumim en els aspectes següents:

- A Catalunya la discriminació per raons de salut mental és molt estesa: el 80,1 % de les persones amb trastorn ha estat discriminat per raó de salut mental i el 54,9 % és discriminat bastant o molt freqüentment.
- El tracte discriminatori afecta els principals àmbits de la vida. Existeix a l'entorn laboral, l'educatiu, en l'atenció sanitària, en les relacions familiars, d'amistat i de parella.
- Per fer front a l'estigma i el tracte discriminatori, l'opció majoritària de les persones (82,4 %) és ocultar que tenen un trastorn.
- La por a ser discriminades o vexades fa que el 88,8 % de persones amb trastorn mental deixi de fer activitats bàsiques en la vida, com ara treballar, estudiar, fer esport o socialitzar-se.

---

[4] BALASCH, M.; CAUSSA, A.; FAUCHA, M.;., i CASADO, J. (2016). *L'estigma i la discriminació en salut mental a Catalunya*. Barcelona: Obertament.

A més, d'aquest treball d'investigació s'extreuen diverses dades relacionades amb la discriminació i l'estigma que es viuen a diversos àmbits i entorns de la vida. Destaquem a continuació les principals dades per àmbit vital:

Àmbit laboral

- La taxa d'atur de les persones amb TM és del 61,9 %, 44,2 punts més elevada que la població general.
- El 48,5 % ha ocultat a la feina el seu trastorn per evitar un tracte discriminatori.

Àmbit educatiu

- El 18,9 % ha estat discriminat per part del professorat.
- El 51,3 % decideix ocultar-ho al professorat i el 53 % als companys i companyes.

Àmbit atenció sanitària

- El 26,1 % ha estat discriminat en un centre hospitalari en alguna ocasió pel fet de tenir un trastorn mental.
- El 40,6 % ha estat discriminat en un servei de la Xarxa de Salut Mental.

Relacions familiars, de parella i amics

- El 50,4 % ha patit un tracte injust per part de la família nuclear, el 38,6 % per part de la família extensa, el 40 % per part de la parella i el 53,1 % pel grup d'amistats.
- El 23 % ha rebut pressió per no tenir fills per part de la família i professionals sanitaris, i també, en menor mesura, de la pròpia parella.

1.5. Marc metodològic de la lluita contra l'estigma

El marc metodològic principal que orienta els plans locals antiestigma està imbricat totalment amb els principis de la lluita contra l'estigma, que van ser consensuats en el marc de la Global Alliance Against Stigma, i que els situen en el marc d'una lluita efectiva, contínua i basada en

l'evidència. Tots ells impregnen i defineixen els principis rectors de tota activitat que vulgui veritablement canviar actituds i comportaments:

En 1a persona

La lluita contra l'estigma únicament és eficaç si la desenvolupen persones amb experiència viscuda de trastorn mental, que estan en procés de recuperació o recuperades.

Contacte social

Els projectes més efectius són experiencials i actius, basats en històries personals de recuperació i el contacte personal continu.

Histories de recuperació

No totes les històries en 1a persona funcionen. Han de ser històries de recuperació i han de ser de gent "normal i corrent".

Adreçada a col·lectius diana

No existeix el "públic general"; totes les actuacions, incloent-hi les campanyes i el contacte social han de ser destinades a un col·lectiu concret: per exemple, joves periodistes, caps de recursos humans, amics i familiars, etc.

Enfocada a comportaments

És més efectiu enfocar a canviar comportaments discriminatoris concrets de públics objectius concrets i abandonar la idea que s'han de canviar les actituds perquè aquestes canviïn comportaments.

Treball continuat

Les iniciatives contra l'estigma no poder ser activitats puntuals, han de ser continuades.

Local

La lluita contra l'estigma és local i s'ha de fer implicant els agents locals. El paper d'organitzacions com la nostra és ser catalitzadores de la lluita, generadores de coneixement i proporcionar acompanyament i recursos al teixit local.

Mesura d'èxit

A banda de mesurar actituds i intencions de conducta de la població, s'ha de mesurar l'experiència viscuda de discriminació, així com indicadors d'inclusió social.

A l'hora de definir l'estratègia més adequada per abordar la lluita contra l'estigma i la discriminació, la literatura científica ens aporta unes bases a partir de les quals orientar tots els projectes a desenvolupar, per tal de garantir-ne la rellevància i l'impacte. Tal com apunta Patrick W. Corrigan, "We achieve the greatest impact when contact is targeted, local, credible and continuous" .

'Targeted': públic objectiu

Les accions de sensibilització que busquin un impacte en les poblacions diana han de ser centrades i definides en funció d'aquest públic objectiu, per tal d'identificar no tan sols com s'ha de produir el contacte estratègicament, sinó també quins són els aspectes claus a abordar.

Local: les especificitats del territori

Malgrat les diverses implicacions que podem establir, ens centrarem en dos aspectes fonamentals que han d'ajudar a definir el projecte en aquest àmbit. En primer lloc, malgrat que una part dels materials puguin ésser totalment extrapolables, és imprescindible que el treball que els acompanyi es faci de la mà dels actors principals on es desenvolupi. I en segon terme, cal comptar sempre, especialment per a aquells elements relatius al contacte social, amb els representants, entitats o actius del mateix entorn, per tal de desenvolupar un ajustament molt més acurat a la realitat del públic a qui ens dirigim.

Creïble: la primera persona

El contacte personal amb afectats en primera persona s'ha demostrat particularment essencial en estratègies antiestigma, enfocades a canviar actituds, comportaments i dificultats de comprensió entre persones.

Continu: la implantació

Per secundari que pugui significar, la clau per a l'assoliment reeixit d'un projecte d'aquestes característiques és generar prou massa autònoma de persones, entitats i institucions que puguin, en el futur i sense una intervenció directa, continuar treballant en els aspectes introduïts, de manera que se'n converteixin en garants i assoleixin el discurs com a propi, no destriable de les dinàmiques pròpies del territori.

2. Els plans locals antiestigma

2.1 *La lluita contra l'estigma des del món local*

Per tot això, és indispensable en la consolidació de la lluita contra l'estigma, la promoció de lideratges compartits i avançats al nostre territori. En aquest sentit, cal desplegar, descentralitzar i fer protagonistes de la lluita contra l'estigma i la discriminació, els actors i elements que es conjuren en un entorn concret amb els objectius principals següents:

- Generar sentiment de pertinença i voluntat d'unir-se activament a la lluita contra l'estigma.
- Treballar per un model participatiu, autogestionat i relacional de lluita contra l'estigma des dels propis territoris.
- Construir un moviment fort i cohesionat de lluita contra l'estigma, que defineixi les seves accions sobre la base d'una metodologia clara, basada en l'evidència, amb impacte i amb cultura d'avaluació.

2.2 *Què és un pla local antiestigma (PLA)*

Un pla local antiestigma (PLA) és el partenariat entre organitzacions i institucions d'un mateix territori que, decidides a acabar amb l'estigma i la discriminació per raons de salut mental, inicien col·lectivament un treball regular per tal de definir, planificar i executar accions, activitats i projectes efectius de lluita contra l'estigma amb continuïtat al seu territori.

2.3 *Objectius i principals actuacions*

Els objectius operatius dels plans seran definits i prioritzats per cada territori però tots compartiran quatre objectius estratègics:

- Canviar actituds i comportaments en relació amb les persones que tenen un problema de salut mental a la seva realitat territorial.
- Reduir els nivells d'estigma i discriminació percebuda.
- Apoderar la primera persona com a garant del canvi social
- Millorar els indicadors d'inclusió social relatius als problemes de salut mental.

2.4 *El procés d'elaboració d'un pla: visió general*

El PLA ha d'esdevenir una eina facilitadora que defineixi una intervenció global, transversal, integrada i participativa, amb un lideratge clar que compti amb la implicació real de tots els agents socials del territori, especialment la primera persona.

El PLA que aquí es presentem, doncs, planteja un procés participat, interdisciplinari i multinivell en què un conjunt de persones amb reconeixement territorial han dut a terme un treball d'anàlisi i processament de la situació concreta de Granollers, per tal de formular conjuntament un pla d'acció amb una orientació determinada.

El procés està basat, per tant, en el consens i la construcció amb perspectiva comunitària, d'una estratègia a mitjà-llarg termini, per tal d'abordar l'estigma i la discriminació a Granollers. Aquest procés ha constat de les fases següents:

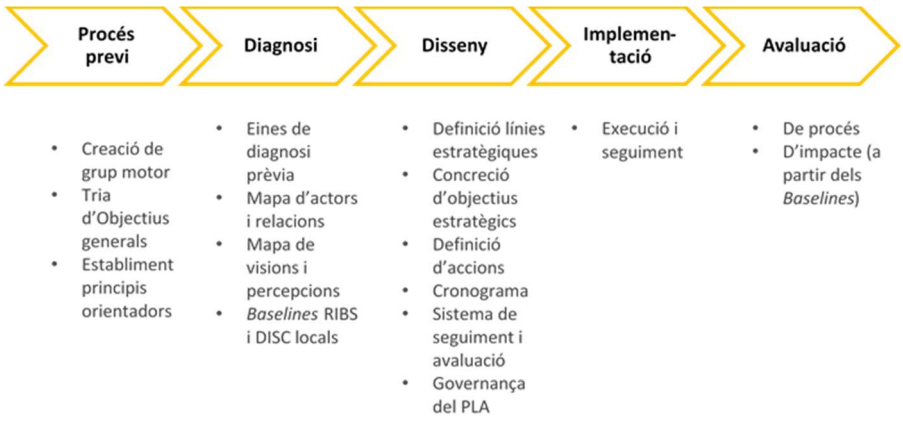

Aquest document és el recull de dels resultats de la fase de diagnosis i disseny i que permetrà la implementació del PLA.

3. Metodologia d'elaboració del pla local antiestigma a Granollers

3.1. Procés previ

Es tracta del procés d'assumpció de la tasca d'elaborar el PLA, per part de la Taula de Salut mental i la determinació del grup motor (GM) que liderarà tot el procés.

Constitució del grup motor

Tal com hem anat esmentant, i per tal de no duplicar estructures en un marc determinat, l'actor natural que ha de tirar endavant la promoció i dinamització dels PLA seran les mateixes taules de salut mental. Dins d'aquestes, i per la seva forma organitzativa, però no solament des d'aquesta, seran les comissions de sensibilització dins de les TSM les que haurien de liderar la construcció del PLA de l'àmbit territorial.

A Granollers es va fer la proposta de desenvolupar un pla local antiestigma a la reunió de la Taula de Salut Mental del mes de gener del 2017. Es va nomenar un grup motor format per representants de l'Ajuntament de Granollers, Activament Associació, Fundació LAR, Germanes Hospitalàries, Fundació LAR, Activa't per la Salut Mental que, dinamitzats per Obertament, en 13 sessions ha fet tots els passos del procés previ, la diagnosi i el disseny del pla.
Una vegada conformat el grup motor, aquest va assumir els compromisos següents:

- Dedicar hores de feina a la realització de les tasques que es vagin assignant, vetllant perquè aquestes es facin de manera col·lectiva i sempre amb el lideratge de la primera persona.
- Supervisar i aprovar les funcions i responsabilitats diverses dels membres, tant del grup motor com dels agents implicats de forma secundària.
- Actuar com a representant i cara visible del procés davant dels mitjans de comunicació.
- Ser els interlocutors vàlids per als agents secundaris.

- Col·laborar en la identificació de necessitats, diagnosi, mapa d'actors i ser garantia que la primera persona sempre és al centre de l'activitat.
- Assistir a les reunions periòdiques que s'estableixin en cada moment.
- Seguir i vetllar pels principis de lluita contra l'estigma, com a orientació de tot el procés.

3.2. Diagnosi

Es tracta de la primera fase del PLA, un cop constituït el GM. Durant aquesta fase, s'ha cercat la construcció d'un marc de coneixement comú des del territori i els actors implicats, tot aprofitant el coneixement situacional que aquests tenen. Així doncs, d'una banda s'ha recollit la informació necessària per elaborar un disseny adaptat a la realitat territorial de Granollers, i de l'altra es va capacitar de manera col·lectiva el GM, com a garant dels principis de lluita contra l'estigma.

Revisió crítica de les activitats desenvolupades

El recull d'experiències prèvies és el primer exercici realitzat per tal de recollir l'expertesa prèvia per part del territori, en relació amb la lluita contra l'estigma. També s'utilitza per valorar de forma conjunta si aquesta s'ha donat, en quin grau, i amb quins agents implicats.

En aquest sentit, cadascuna de les entitats representades al GM han recollit i exposat aquelles experiències prèvies que abordaven la temàtica de la salut mental i la lluita contra l'estigma a Granollers.
Un cop exposades totes les activitats, s'han recollit i revisat de forma col·lectiva, no només per tal de dibuixar un primer mapa sobre les activitats que es duen a terme de lluita contra l'estigma, sinó també com a primera identificació d'aquelles activitats duplicades, o aquelles activitats que no contribueixen a la lluita contra l'estigma en si, o bé que no segueixen els principis de lluita contra l'estigma. En aquest punt, ha sigut clau que el GM reflexionés de forma crítica sobre les

activitats descrites. Si bé la sensibilització (visibilització, alfabetització, aportació de coneixement) en relació amb la salut mental és clau per treballar contra l'estigma, sabem que aquesta per ella mateixa no contribueix a acabar amb aquesta dimensió social i cultural de la discriminació.

De l'anàlisi realitzada col·lectivament pel GM s'ha detectat l'existència d'accions "duplicades" i la concentració de moltes de les activitats pels volts del dia mundial de la salut. Així mateix, s'han identificat poques accions de contacte social, o que segueixin els principis TLC3, i moltes accions de sensibilització, que són important, però que no compten amb la força clau per a la lluita contra l'estigma. La majoria de les activitats detectades estaven orientades cap a un públic general, tot i que ja existeixen algunes accions dirigides cap a públics diana.

Construcció mapa d'actors

Un altre dels elements clau per poder construir una visió col·lectiva de quins són els elements que hauran de configurar la matèria primera de l'anàlisi col·lectiva per definir una estratègia futura és el mapa d'actors. El mapa d'actors ens ha permès elaborar una radiografia dels agents i actors presents a Granollers en relació amb la nostra pregunta de quins són i com es posicionen els actors del nostre municipi en relació amb la lluita per acabar amb l'estigma i la discriminació per raons de salut mental.

El mapa d'actors reprodueix en dos grans eixos un gràfic on s'han projectat el conjunt d'agents principals de Granollers, classificats en diferents subgrups. Els eixos ens han permès situar els actors en funció de la seva relació i implicació amb la lluita contra l'estigma i el seu poder, entesa com a capacitat d'influir i mobilitzar.

En el procés de construcció del mapa d'actors s'han detectat molts actors afins i cap actor oposat, fet que pot implicar que el grup motor no ha estat prou crític a l'hora de posicionar els actors. D'altra banda, s'han identificat força actors com a diferents i alguns actors representants dels col·lectius diana més rellevants, que són fàcilment incorporables a la lluita contra l'estigma. Com a actors aliens a la lluita contra l'estigma s'han detectat els mitjans de comunicació, l'àmbit

laboral, el sector cultural i associatiu, entre d'altres, amb els quals s'haurà de treballar de manera més intensa per tal de implicar-los amb la lluita contra l'estigma.
El mapa per si mateix no deixa de ser un instrument purament descriptiu; però, a partir d'aquesta identificació bàsica, la tècnica ha permès derivar en un diagnòstic i definició d'estratègies de relació amb la resta d'actors.

Construcció del mapa de visions i percepcions

El mapa de visions i percepcions té per objectiu recollir aquells temes més significatius per als membres del GM en relació amb la seva realitat organitzacional i territorial, i així complementar amb les dades "objectives" que proporcionaran els punts de referència i el mateix estudi de l'estigma a Catalunya. Aquest exercici diagnòstic ha propiciat la detecció del punts forts i febles de Granollers quant a la lluita contra l'estigma, i ha aportat més informació per a l'elaboració del pla d'acció.

Punts de referència d'estigma i discriminació a Granollers

Un dels elements més particulars del diagnòstic que s'ha volgut iniciar com a territori és conèixer quina és la condició prèvia en un tema tan concret com l'estigma i la discriminació per raons de salut mental a Granollers. En aquest sentit, inicialment el GM ha cercat si existien dades prèvies a partir de les quals contrastar o basar objectivament les propostes del disseny del PLA. Les eines detectades responen molt als procediments interns dels serveis o associacions i, per tant, s'han descartat com a font d'informació. S'ha valorat en alguns casos que els serveis incorporin escales sobre estigma i discriminació a les seves eines.
D'altra banda, s'ha elaborat una enquesta d'estigma i discriminació formada per l'escala RIBS (Reported and Intended Behaviour Scale), que mesura la intenció de conducta de la població general vers les persones que tenen una problemàtica de salut mental i l'escala DISC (Discrimination and Stigma Scale), que mesura la percepció de discriminació per a les persones amb experiència pròpia de trastorn.

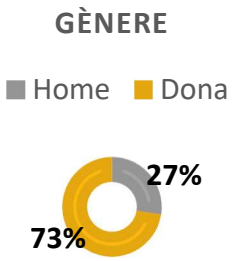

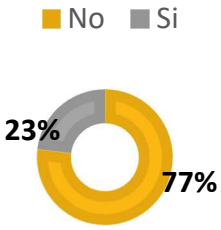

En aquesta enquesta han participat 386 persones que viuen o treballen a Granollers de les quals el 73 % són dones i el 23 % tenen o han tingut una experiència amb una problemàtica de salut mental.

Les dades extretes de l'enquesta posen de manifest que les persones que han passat per una problemàtica de salut mental a Granollers semblen tenir una millor intenció de conducta envers altres persones amb un problema de salut mental en comparació amb persones que no tenen cap experiència. Tot i això, en ambdós casos el nombre de persones que no estarien disposades a viure amb una persona amb un problema de salut mental o que no saben què respondre és força elevat. Aquesta dada és un exemple de la necessitat de treballar per acabar amb els estereotips que sustenten l'existència de l'estigma en salut mental.

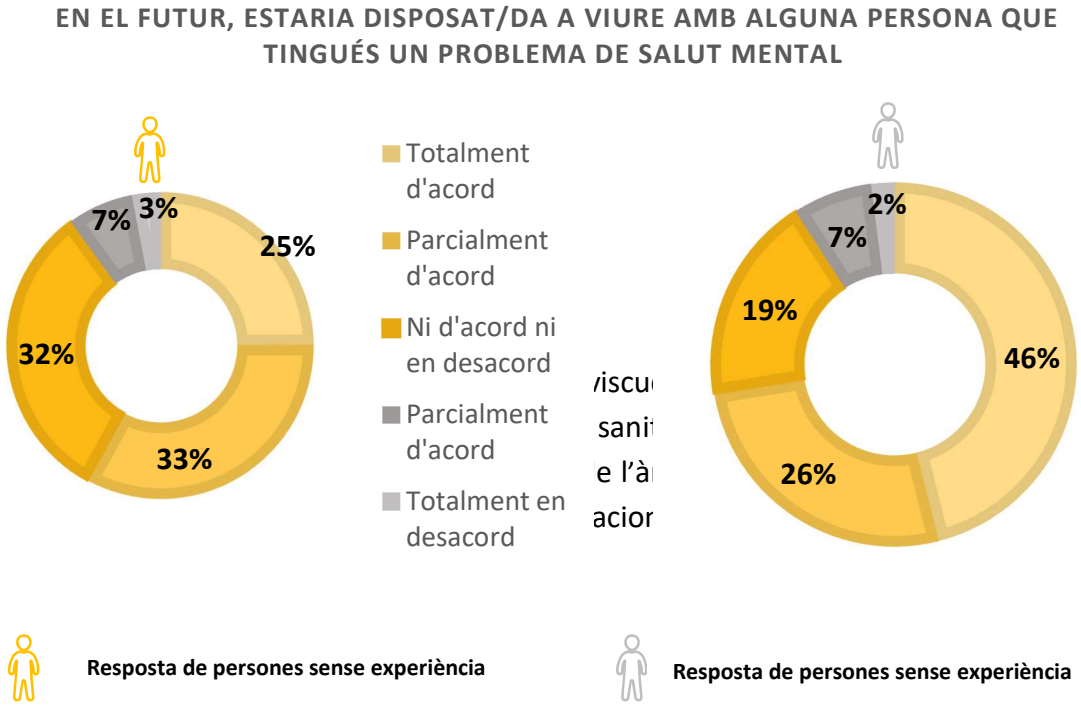

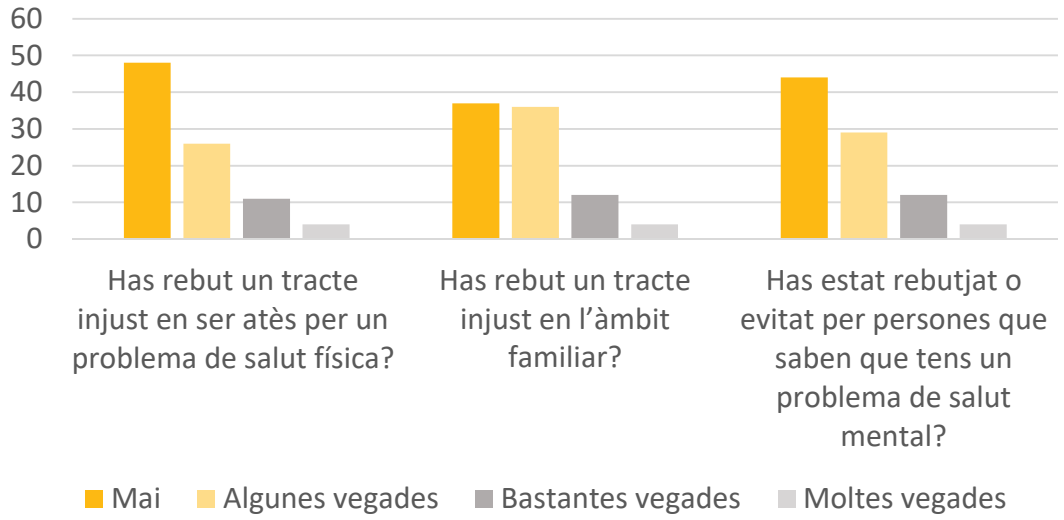

Quan es pregunta sobre l'ocultació de la problemàtica de salut mental, la gran majoria de les persones han amagat en algun moment de la seva vida el diagnòstic, de manera que es posa de manifest la necessitat d'ocultar la pròpia situació per tal de protegir-se davant de l'estigma i la discriminació.

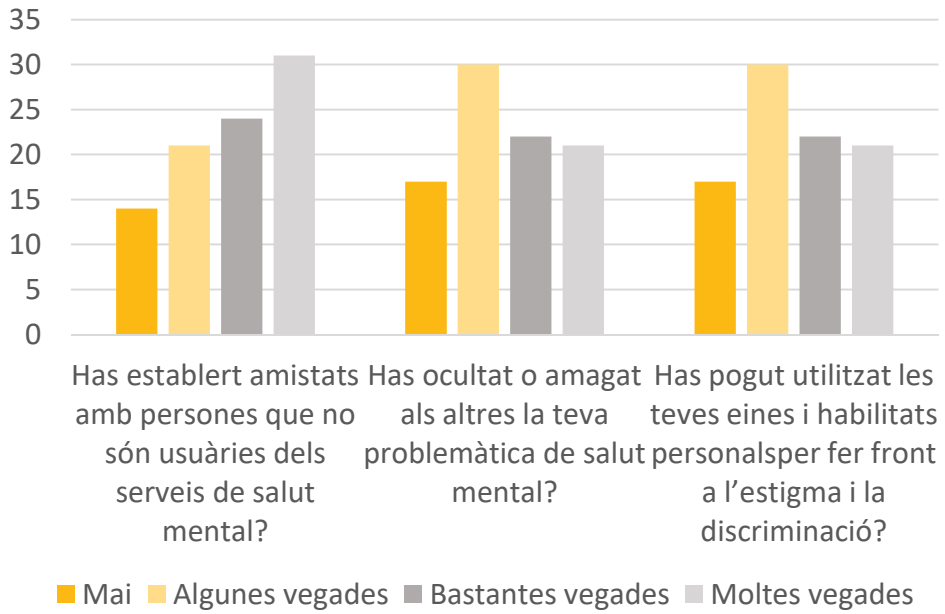

Aquesta enquesta no presenta dades noves, però si ens permet confirmar que la situació de l'estigma i la discriminació al municipi de Granollers és semblant a la de la resta de Catalunya i

alhora ens permet tenir una primera fotografia a la que podrem retornar per observar els canvis un cop el PLA hagi iniciat la seva activitat.

3.3. Disseny

Un cop recollits tots els aspectes relatius a les condicions prèvies que ens proposem modificar, s'ha elaborat el disseny propi del PLA de Granollers, com a projecte capaç de transformar una situació actual cap a un conjunt de línies desitjades, mitjançant la participació, el consens i la concertació.

Objectius del PLA De Granollers

Els objectius operatius dels plans han estat definits i prioritzats pel territori en la seva fase de disseny, però tots els Plans compartiran quatre objectius generals:

- Canviar actituds i comportaments a la seva realitat territorial pel que fa a les persones que tenen un problema de salut mental.
- Reduir els nivells d'estigma i discriminació percebuts.
- Apoderar la primera persona com a garant del canvi social.
- Millorar els indicadors d'inclusió social relatius als problemes de salut mental.

- **Línies estratègiques**

El procés de reflexió i diagnòstic és el que ha permès la definició de les línies estratègiques, els objectius específics i les accions que els componen. Les línies estratègiques següents són concrecions dels objectius generals del PLA, i alhora son la transformació dels factors clau detectats en el diagnòstic cap a enunciats generals de caràcter qualitatiu.

Línies estratègiques
LE1- Assolir la implicació de les institucions publiques i privades, així com de la ciutadania de Granollers en la lluita contra l'estigma i la discriminació, basada en evidències i de forma coordinada.
LE2 - Garantir l'apoderament de la primera persona, com a centre del canvi.
LE3 - Implementar accions de lluita contra l'estigma basades en evidència, orientades a col·lectius prioritaris i als seus comportaments, amb voluntat de continuïtat.
LE4 - Garantir un espai de coordinació i continuïtat per a la governabilitat del PLA actual i del futur.

Els objectius estratègics

Els objectius, al seu torn, ens concreten i defineixen cadascuna de les línies estratègiques, i proposen actuacions concretes, programables i avaluables, que s'acabaran de definir amb les accions derivades de cadascun.

LE1- Assolir la implicació de les institucions públiques i privades, així com de la ciutadania de Granollers, en la lluita contra l'estigma i la discriminació, basada en evidències i de forma coordinada.	
OE1 - Capacitar i implicar professionals d'entitats de dins i fora la SM en la lluita contra l'estigma i la discriminació	-Realitzar l'itinerari de formació antiestigma per part dels membres dels col·lectius del GM, professionals i entitats.
	-Dur a terme formació contínua oferta des d'Obertament o des de les entitats de la TSM.

	-Establir dues jornades anuals: intercanvi d'experiències dels serveis i entitats, i una de monogràfica (gestió de la crisi per part dels cossos seguretat).
	-Realitzar dues sessions anuals de transmissió de coneixement interna pels membres de les entitats i entitats afins.
OE2 - Crear una campanya de comunicació pròpia sobre l'estigma i la discriminació amb voluntat de permanència a la ciutat	- Difondre els materials comunicatius i de campanyes antiestigma d'Obertament (xarxes socials, cartells als centres, esment als web de les entitats).
	-Realitzar els actes de presentació de campanya antiestigma pertinents a l'inici de les campanyes.
OE3 - Declarar Granollers com a municipi que lluita contra l'estigma i la discriminació en salut mental	-Iniciar formació específica per a treballadores públiques que fan atenció directa.
	-Aprovar el PLA dins del PAM (Programa d'acció municipal).

LE2 - Garantir l'apoderament de la primera persona, com a centre del canvi	
OE1 – Promoure el creixement del moviment en primera persona, així com l'apoderament vinculació de les persones a les entitats, per lluitar contra l'estigma.	-Realitzar sessions regulars de presentació d'Activament als diversos serveis, en funció dels processos dels serveis.
	-Difondre i participar en l'oferta d'activitats d'Activament de manera coordinada i regular amb els professionals responsables dels diversos serveis.
	-Promoure la participació de la primera persona en les formacions contínues promogudes per les diverses entitats de salut mental.

OE2 - Garantir la participació de la primera persona en el disseny, implementació i avaluació de totes les accions de lluita contra l'estigma, així com en la cogestió d'alguns serveis	-Participar de manera activa i regular de la primera persona a la TSM i en tots els projectes i espais de coordinació relatius a la salut mental.
	-Treballar per la inclusió de la primera persona en els programes psicoeducatius i altres.

LE3 - Implementar accions de lluita contra l'estigma basades en evidència, orientades a col·lectius prioritaris i als seus comportaments, amb voluntat de continuïtat	
OE1 - Implementar accions de lluita contra l'estigma basades en evidència en l'àmbit de l'atenció sanitària	-Realitzar una sessió de sensibilització anual per als professionals sanitaris de salut mental, liderada per la primera persona.
	-Facilitar la implementació del programa de lluita contra l'estigma a l'atenció primària promoguda per Obertament.
OE2 - Implementar accions de lluita contra l'estigma basades en evidència als centres educatius de Granollers	-Donar continuïtat al conjunt d'accions de sensibilització i voluntariat als diversos centres educatius de Granollers.
	-Facilitar la implementació del programa de lluita contra l'estigma als centres de secundària (*What's up*).
OE3 - Implementar accions de lluita contra l'estigma basades en evidència en els diversos agents de l'àmbit laboral	-Facilitar la implementació del programa de lluita contra l'estigmaen l'àmbit laboral promoguda per Obertament.
	-Dur a terme esmorzars amb periodistes.

OE4 - Implementar accions de lluita contra l'estigma basades en evidència en el col·lectiu dels mitjans de comunicació	-Realitzar la presentació dels resultats de l'Observatori d'Estigma i mitjans de comunicació.
OE5 – Promoure activitats comunitàries de lluita contra l'estigma	-Promoure un programa d'activitats culturals relacionat amb l'estigma i la salut mental a la Xarxa de Biblioteques de Granollers.
	-Promoure i tirar endavant el projecte fotogràfic: autoretrats Autoretrats emocionals.

LE4 - Garantir un espai de coordinació i continuïtat per a la governabilitat del PLA actual i del futur	
OE1 - Crear la comissió dels col·lectius Pla antiestigma de Granollers que treballi de manera coordinada en el marc de la Taula de Salut Mental.	-Presentar el PLA a la TSM i aprovar-lo en comissió.
	- Fixar reunions periòdiques dels agents de la comissió del PLA, i traslladar els acords a la TSM.
	-Definir funcions i responsabilitats dels membres de la comissió PLA (relació amb tercers, comunicació, activitats, coordinació...).
	-Promoure que totes les activitats desenvolupades en el marc de la TSM, tinguin la visió antiestigma.

Pla d'acció: les activitats i el cronograma

Les activitats són la unitat bàsica dels projectes; les que, tot formant conjunts, permeten l'assoliment d'objectius i estratègies a curt i mitjà termini. S'han definit tot una sèrie d'activitats pròpies de cada objectiu específic i cada línia estratègica.

Un cop definides ja les línies estratègiques, els objectius i les activitats s'han situat de forma conjunta en un eix temporal, i s'ha identificat i repartit la seva implementació durant el període d'execució (vegeu els annexos).

Organització i govern del PLA

Un cop finalitzat el disseny i la planificació del PLA, s'ha pres una sèrie d'acords per tal de garantir-ne la sostenibilitat i el bon funcionament:

- Creació de la comissió antiestigma dins de la Taula de Salut Mental.
- Assignació de funcions i responsabilitats segons cronograma establert.
- Concreció de reunions periòdiques com a comissió per al desenvolupament de les tasques.
- Responsabilització de la Comissió del PLA Granollers de fer el seguiment i el traspàs informatiu de les accions a la Taula de Salut Mental.
- Realització de dues reunions de seguiment amb Obertament per a la implementació del PLA, així com les reunions necessàries per a la correcta implementació d'algunes accions.

3.4. Avaluació

Com ja hem esmentat, l'avaluació s'ha de concebre com un procés continu des de l'inici de la planificació d'una proposta i integrar-se en el PLA més que no pas concebre'l com un pas final de validació. Així, la incorporació de la visió de la millora contínua en el procés de disseny i de diagnosi es fa sempre recorrent als principis orientadors de lluita contra l'estigma i als objectius generals dels PLA.

L'avaluació del Pla antiestigma de Granollers compta amb almenys dos grans aspectes:

- Avaluació del procés. En aquest sentit caldrà analitzar l'execució del pla d'acord amb el disseny pactat, i revisar-ne el grau de compliment i els canvis realitzats. En aquest cas,

l’avaluació de procés de forma contínua ens ha de permetre millorar constantment i corregir desviacions i problemàtiques que ens anem trobant durant el desenvolupament del PLA.

- Avaluació d’impacte (*outcomes*). És la que es refereix als efectes que s’esperen obtenir com a conseqüència dels resultats obtinguts en el projecte. En aquest cas seria l’assoliment d’aquells objectius generals que tot PLA vol assolir –que en el nostre cas estan relacionats amb un canvi cultural i social entre la població dels nostres municipis i comarques–. Aquesta part de l’avaluació consta el qüestionari PRE, ja realitzat i utilitzat com a punt de referència, i una segona realització POST del mateix qüestionari un any després d’haver iniciat les accions del PLA de Granollers.

Bibliografia

*L'estigma i la discriminació en salut mental a Catalunya (*2016) Obertament.
https://obertament.org/images/PresentaciC3B320Acte/Estigma20a20Catalunya202016.pdf

Obertament, aliança catalana contra l'estigma i la discriminació en SM
www.obertament.org

Global Alliance Against Stigma
https://www.time-to-change.org.uk/about-us/what-we-do/global-anti-stigma-alliance

Tècniques participatives per al debat grupal (2006) Diputació de Barcelona.
https://www1.diba.cat/uliep/pdf/35701.pdf

Participació ciutadana: Bases, mètodes i tècniques (versió actualitzada) (2007)). Diputació de Barcelona.
http://www1.diba.cat/llibreria/pdf/44301.pdf

Guia metodològica per a l'elaboració de Plans Locals de Salut (2013)). Diputació de Barcelona.
https://www.diba.cat/c/document_library/get_file?uuid=1a4c92ff-e8d8-470a-bc04-51a28498705e&groupId=713456

Annexes

Anàlisis d'experiències

Mapa de visions i percepcions

+	-
A Granollers tenim entitat en primera persona	La salut mental és un tabú en l'àmbit laboral i en el familiar
La TSM s'està obrint a d'altres entitats i agents de fora de la salut mental	Encara hi ha moltes persones sense parella ni fills
Cada cop es participa en accions més "obertes"	Falta gent en primera persona, organitzada
Gràcies a una xerrada que es va fer al CSM, venen persones noves a Activament	Hi ha episodis de males derivacions o persones que no son ateses pel fet de tenir un TSM
Algunes escoles i instituts de la ciutat son receptius a fer accions	En edats joves, el paper dels metges és massa determinsta: cronifiquen trastons sense saber com evolucionaran i això té un impacte en els joves.
S'està treballant en educació emocional a les escoles, actualment a 7 escoles i 4 instituts, en projecte de més de 7 anys impulsat per l'Ajuntament de Granollers	Falta moviment antiestigma en els serveis
S'ha creat un Club Lion per cercar finançament i cer crèixer el projecte d'educació emocional a tots els centres educatius de Granollers	El model sanitari de Granollers és poc apoderador i poc social
L'associació de familiars està començant a canviar i a obrir-se	Manca treball en xarxa, especialment en el que es refereix al treball comunitari i amb l'Ajuntament
Comencen a aparèixer sinèrgies entre entitats, serveis i primera persona	Cal donar una volta al paper dels SRC i dels Clubs socials i els professionals, més acompanyants i menys gestors
	Algunes persones els costa apoderar-se i s'instal·len en la realitat actual sense ganes de sortir-ne
	Les activitats que fem i surten de l'àmbit de la SM només criden a persones de l'àmbit de la SM i no gent de fora
	El professorat no té eines i per tant actuen per sobreprotecció, o amb estigma i tabú
	S'han deixat de fer algunes activitats concretes que caldria recuperar, també les reunions molt més amplies de coordinació
	El projecte Lions no està vinculat amb la xarxa de SM ni els actors organitzats de Granollers

El Granollers del futur

L'Ajuntament ha declarat Granollers, municipi lliure d'estigma i discriminació
Granollers té una campanya comunicativa pròpia coordinada amb Obertament, de comunicació sobre estigma i discriminació
HI ha una millora significativa de l'atenció de la primera persona als serveis de salut: existeix una figura en primera persona que acompanya i assessora professionals i usuaris i que millora l'atenció
Tots els serveis i associacions es reuneixen de manera coordinada, i amb el treball comunitari com a prioritat.
A cada barri existeix un Consell de Barri on les associacions comunitaries, els serveis i les associacions en primera perosna treballen de manera coordinada
Tots els centers educatius de Granollers tenen com a projecte de centre el treball sobre Salut Mental i Benestar emociona
Activament és una organització gran i té seu pròpia
Granollers és un municipi que respecta al 100% el programa de voluntats anticipades
A Urgències psiquiàtriques la primera visita pots escollir entre un psicòleg, una primera persona o un psiquiatre o poden combinar-se
El transport ha millorat i les persones poden participar millor de les associacions perquè els és més fàcil desplaçar-se
S'ha implementat i funciona al PSP i se n'ha creat un de nou que inclou professionals del treball social
Els metges de capçalera, aborden la SM de forma més holística i no només des de la vesant psiquiàtrica
Els programes psicoeducatius de l'Activa't son impartits per persones amb experiència pròpia
El Club social és un espai co-gestionat pel personal tècnic, les perimeres persones i entitats comunitaries

Mapa d’actors

ALT PODER					Generalitat de Cat	Diputació de Barc						
							Mitjans de comuni	Nou 9	Sindicats			
		Benito Menni		Àrea Bàsica de Sal		Càritas						
	Premsa Ajuntamen	CSMA							Associació Gran C			
				Ajuntament de Gra	Consell comarcal		Serveis educatius	Servei d'ocupació	Hospital de Grano			
	Activament Catalu		Ara Vallès									
				Sant Joan de Déu	Unitat d'Aguts de l'							
				Salut Pública (Ajur	Educació Ajuntame				Roca Umbert			
							Xarxes centres cívi	GRA	Serveis Culturals (			
								Joventut Ajuntame	Esports Ajuntamen			
	OTL	Recursos residenc		Ràdio Granollers								
	El Far	Daruma	SRC	CESMIJ								
				Prelaboral		CETS (Viver Bell Lloc (cardedeu), Ral (l						
					Caritas (programa			Banc del temps				
	Activament Granol	Fundació LAR	Activa't	Centre Cívic Nord	PAFES (serveis mur		Sirius	Associació de veïn	Clubs esportius			
	Hospital de dia	Club social			Escola Lledoner (p		Centre cultural Ca	Punt del Voluntari	Escola d'adults			
BAIX PODER				IES Bellera	IES Antoni Comelle	Escola d'adults Bellavista (Franquese		Familiars	ASSIR (dins CAP)			
		Àrea de nouvinguts			Agrupació excursi		Homes	Immigrants	Familiars			
							Joves	Voluntaris mitja m	Gent gran			
		AFINS			DIFERENTS			ALIE			OPOSAT	

Cronograma

Activitats

		2018												2019		
	Pla Local Antiestigma de Granollers 2018															
	Planificació estratègica															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3
	LE1 Assolir la implicació de les institucions publiques i privades així com la ciutadania de Granollers en la lluita contra l'estigma i la discriminació basada en evidencia i de forma coordinada															
OE1	Capacitar i implicar professionals d'entitats de dins i fora la SM en lluita contra l'estigma i la discriminació															
A1	Realitzar l'itinerari formació antiestigma per part dels membres del grup motor i professionals i entitats															
A2	Realitzar formació contínua oferta des d'Obertament o des de les entitats de la TSM															
A3	Establir dues jornades anuals: intercanvi d'experiències dels serveis i entitats; i un monogràfic (gestió crisi cossos seguretat)															
OE2	Difusió de campanyes sobre estigma i discriminació a nivell de ciutat amb voluntat de permanència															
A5	Difusió dels materials comunicatius i de campanyes antiestignma d'Obertament (xarxes socials, cartelleria als centres, menció als web de les															
A6	Realitzar els actes de presentació de Campanya Antiestigma pertinents a l'inici de les campanyes.															
OE3	Declarar Granollers com a municipi que lluita contra l'estigma i la discriminació en salut mental															
A6	Iniciar formació específica per a treballadores públiques que fan atenció directa															
A7	Aprovació del PLA dins del PAM (Programa d'acció muncipal)															
	LE2 Garantir l'apoderament de la primera persona, com a centre del canvi															
OE1	Promoure el creixement del moviment en primera persona, així com l'apoderament vinculació de les persones a les entitats, per fer lluita contra l'estigma															
A8	Realització de sessions regulars de presentació d'Activament als diversos serveis, en funció dels processos dels serveis															
A9	Difondre i participar en l'oferta d'activitats d'Activament de manera coordinada i regular amb els professionals responsables dels diversos															
A10	Promoure la participació de la primera persona en les formacions contínues promogudes per les diverses entitats de Salut Mental.															
OE2	Garantir la participació de la primera persona en el disseny, implementació i avaluació de totes les accions de lluita contra l'estigma, així com en la co-gestió d'alguns serveis															
A11	Participació activa i regular de la primera persona a la TSM i en tots els projectes i espais de coordinació relatius a la Salut Mental.															
A12	Treballar per la inclusió de la primera persona en els programes psicoeducatius i altres programes.															
	LE3 Implementar accions de lluita contra l'estigma basdes en evidencia, orientades a col·lectius prioritaris i als seus comportaments, amb voluntat de continuitat															
OE1	Implementar accions de lluita contra l'estigma basades en evidència en l'àmbit de l'atenció sanitària															
A13	Realització d'una sessió de sensibilització anual per als professionals sanitaris de salut mental liderada per la primera persona (sessió clínica)															
A14	Facilitar la implementació del programa de lluita contra l'estigma a l'Atenció Primària promoguda per Obertament															
OE2	Implementar accions de lluita contra l'estigma basades en evidència en els centres educatius de Granollers															
A15	Donar continuitat al conjunt d'accions de senisbilització i voluntariat en els diversos centres educatius de Granollers.															
A16	Facilitar la implementació del programa de lluita contra l'estigma als centres de secundària (What's up) promoguda per Obertament.															
OE3	Implementar accions de lluita contra l'estigma basades en evidència en els diversos agents de l'àmbit laboral															
A17	Facilitar la implementació del programa de lluita contra l'estigmaen l'àmbit laboral promoguda per Obertament.															
OE4	Implementar accions de lluita contra l'estigma basades en evidència en el col·lectiu dels mitjans de comunicació															
A18	Realització d'esmorzars amb periodistes															
A19	Realització de la presentació dels resultats de l'Observatori d'estigma i mitjans de comunicació															
OE5	Promoure activitats comunitàries de lluita contra l'estigma															
A20	Promoure un programa d'activitats culturals relacionades amb l'estigma i la salut mental a la Xarxa de Biblioteques de Granollers															
A21	Promoió i realització del Projecte fotogràfic: autorretrats emocionals															
	LE4 Garantir un espai de coordinació i continuitat per a la governabilitat del PLA actual i del futur															
OE1	Creació de la comissió del Pla Antiestigma de Granollers que treballi de manera coordinada en el marc de la Taula de Salut mental															
A22	Presentació del PLA a la TSM i aprovació de la comissió															
A23	Fixar reunions periòdiques dels agents de la comissió del PLA, i trasladar els acords a la TSM.															
A24	Definir funcions i responsabilitats dels membres de la Comissió PLA (relació amb tercers, comunicació, activitats, coordinació...)															
A25	Presentació pública del PLA															
SA	**Seguiment i avaluació**															
A27	Reunions de seguiment de la implementació del PLA															
A28	Passi del qüestionari POST															
A29	Reunió final d'avaluació i anàlisi comparatiu dels qüestionaris POST															
A30	Reunió de valoració i ampliació del PLA 2019															

Pla Local Antiestigma de Granollers 2018	
	Planificació estratègica
LE1 Assolir la implicació de les institucions publiques i privades així com la ciutadania de Granollers en la lluita contra l'estigma i la discriminació basada en evidencia i de forma coordinada	
OE1	Capacitar i implicar professionals d'entitats de dins i fora la SM en lluita contra l'estigma i la discriminació
A1	Realitzar l'itinerari formació antiestigma per part dels membres del grup motor i professionals i entitats
A2	Realitzar formació contínua oferta des d'Obertament o des de les entitats de la TSM
A3	Establir dues jornades anuals: intercanvi d'experiències dels serveis i entitats; i un monogràfic (gestió crisi cossos seguretat)
OE2	Difusió de campanyes sobre estigma i discriminació a nivell de ciutat amb voluntat de permanència
A5	Difusió dels materials comunicatius i de campanyes antiestigma d'Obertament (xarxes socials, cartelleria als centres, menció als web de les entitats).
A6	Realitzar els actes de presentació de Campanya Antiestigma pertinents a l'inici de les campanyes.
OE3	Declarar Granollers com a municipi que lluita contra l'estigma i la discriminació en salut mental
A6	Iniciar formació específica per a treballadores públiques que fan atenció directa
A7	Aprovació del PLA dins del PAM (Programa d'acció municipal)
LE2 Garantir l'apoderament de la primera persona, com a centre del canvi	
OE1	Promoure el creixement del moviment en primera persona, així com l'apoderament vinculació de les persones a les entitats, per fer lluita contra l'estigma
A8	Realització de sessions regulars de presentació d'Activament als diversos serveis, en funció dels processos dels serveis
A9	Difondre i participar en l'oferta d'activitats d'Activament de manera coordinada i regular amb els professionals responsables dels diversos serveis.
A10	Promoure la participació de la primera persona en les formacions contínues promogudes per les diverses entitats de Salut Mental.
OE2	Garantir la participació de la primera persona en el disseny, implementació i avaluació de totes les accions de lluita contra l'estigma, així com en la co-gestió d'alguns serveis
A11	Participació activa i regular de la primera persona a la TSM i en tots els projectes i espais de coordinació relatius a la Salut Mental.
A12	Treballar per la inclusió de la primera persona en els programes psicoeducatius i altres programes.

Pla Local Antiestigma de Granollers 2018	
	Planificació estratègica
LE3 Implementar accions de lluita contra l'estigma basades en evidencia, orientades a col·lectius prioritaris i als seus comportaments, amb voluntat de continuïtat	
OE1	Implementar accions de lluita contra l'estigma basades en evidència en l'àmbit de l'atenció sanitària
A13	Realització d'una sessió de sensibilització anual per als professionals sanitaris de salut mental liderada per la primera persona (sessió clínica)
A14	Facilitar la implementació del programa de lluita contra l'estigma a l'Atenció Primària promoguda per Obertament
OE2	Implementar accions de lluita contra l'estigma basades en evidència en els centres educatius de Granollers
A15	Donar continuïtat al conjunt d'accions de sensibilització i voluntariat en els diversos centres educatius de Granollers.
A16	Facilitar la implementació del programa de lluita contra l'estigma als centres de secundària (What's up) promoguda per Obertament.
OE3	Implementar accions de lluita contra l'estigma basades en evidència en els diversos agents de l'àmbit laboral
A17	Facilitar la implementació del programa de lluita contra l'estigma en l'àmbit laboral promoguda per Obertament.
OE4	Implementar accions de lluita contra l'estigma basades en evidència en el col·lectiu dels mitjans de comunicació
A18	Realització d'esmorzars amb periodistes
A19	Realització de la presentació dels resultats de l'Observatori d'estigma i mitjans de comunicació
OE5	Promoure activitats comunitàries de lluita contra l'estigma
A20	Promoure un programa d'activitats culturals relacionades amb l'estigma i la salut mental a la Xarxa de Biblioteques de Granollers
A21	Promoció i realització del Projecte fotogràfic: autoretrats emocionals
LE4 Garantir un espai de coordinació i continuïtat per a la governabilitat del PLA actual i del futur	
OE1	Creació de la comissió del Pla Antiestigma de Granollers que treballi de manera coordinada en el marc de la Taula de Salut mental
A22	Presentació del PLA a la TSM i aprovació de la comissió
A23	Fixar reunions periòdiques dels agents de la comissió del PLA, i traslladar els acords a la TSM.
A24	Definir funcions i responsabilitats dels membres de la Comissió PLA (relació amb tercers, comunicació, activitats, coordinació...)
A25	Presentació pública del PLA
SA	**Seguiment i avaluació**
A27	Reunions de seguiment de la implementació del PLA
A28	Passi del qüestionari POST
A29	Reunió final d'avaluació i anàlisi comparatiu dels qüestionaris POST
A30	Reunió de valoració i ampliació del PLA 2019

Enquesta estigma i discriminació a Granollers 2015-2016

Dades sociodemogràfiques

SITUACIÓ LABORAL

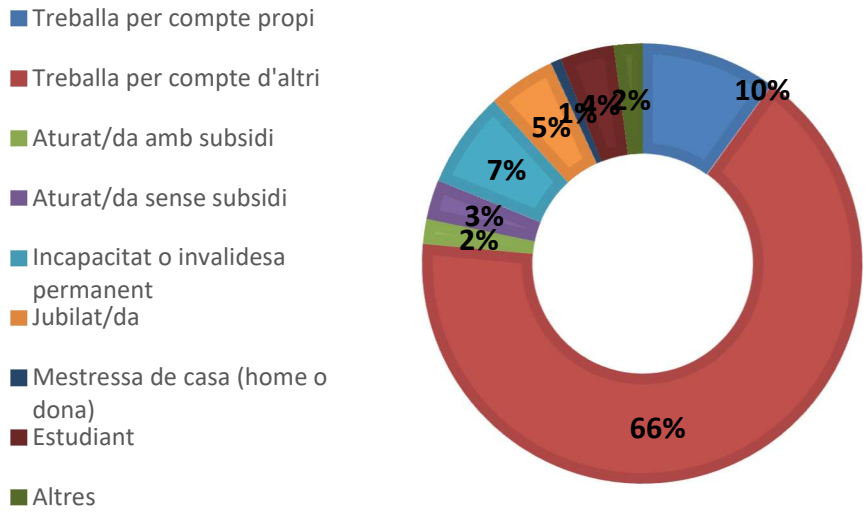

VIUS A GRANOLLERS?

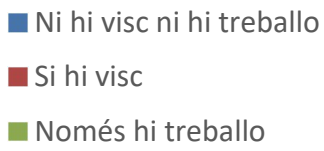

GÈNERE

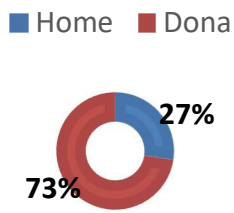

Dades sociodemogràfiques

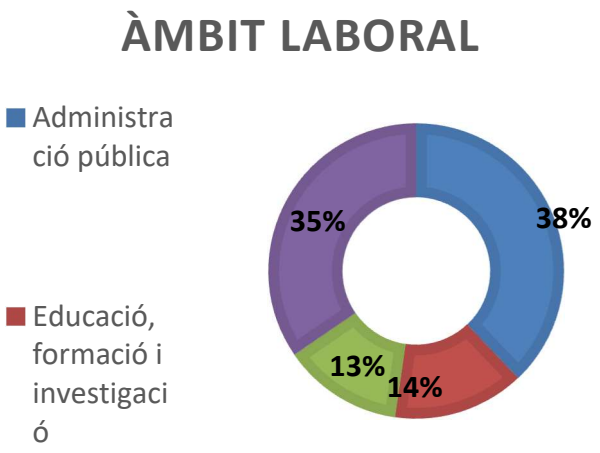

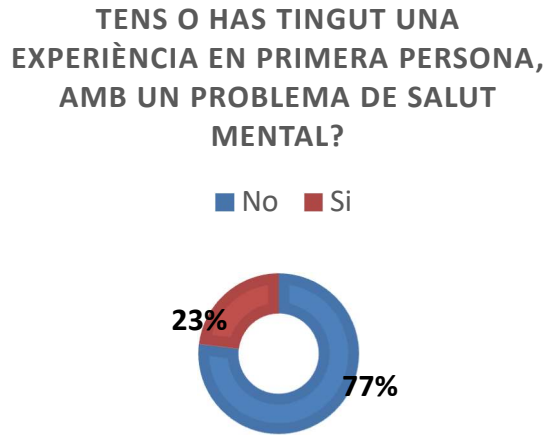

RIBS

Sense experiència

En el futur, estaria disposat/da a viure amb alguna persona que tingués un problema de salut mental

297 respostes

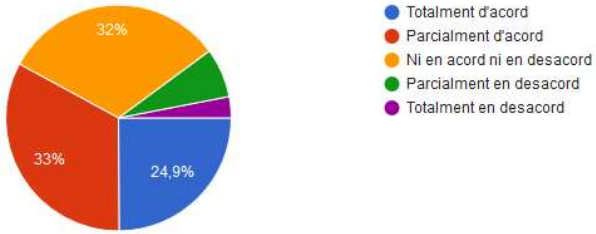

En el futur, estaria disposat/da a treballar amb alguna persona que tingués un problema de salut mental

297 respostes

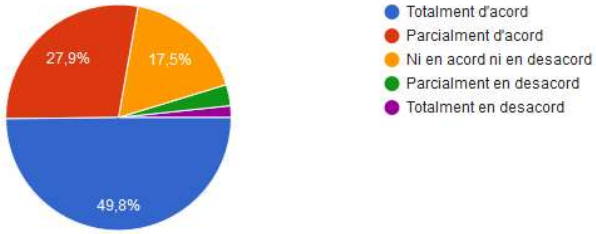

1a persona

En el futur, estaria disposat/da a viure amb alguna persona que tingués un problema de salut mental

88 respostes

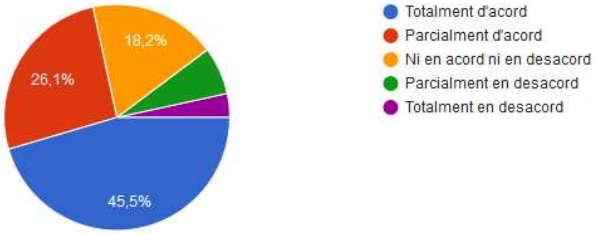

En el futur, estaria disposat/da a treballar amb alguna persona que tingués un problema de salut mental

89 respostes

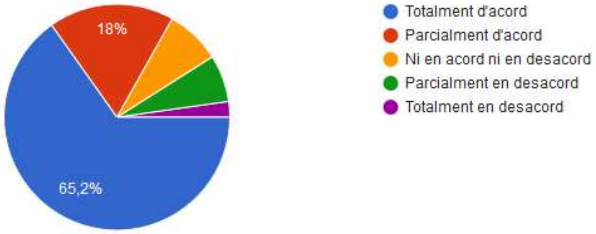

Sense experiència

En el futur, estaria disposat/da a ser veí/na o viure a prop d'alguna persona que tingués un problema de salut mental

296 respostes

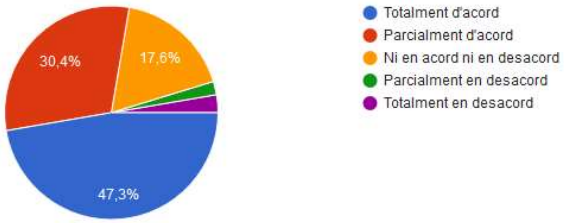

En el futur, estaria disposat a mantenir una relació amb un amic/ga que desenvolupés un problema de salut mental

297 respostes

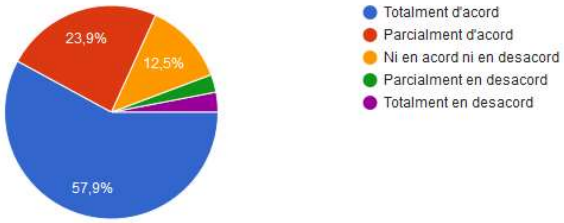

1a persona

En el futur, estaria disposat/da a ser veí/na o viure a prop d'alguna persona que tingués un problema de salut mental

88 respostes

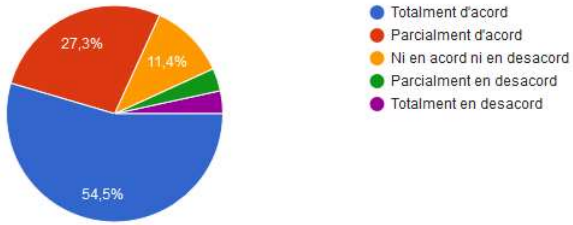

En el futur, estaria disposat a mantenir una relació amb un amic/ga que desenvolupés un problema de salut mental

89 respostes

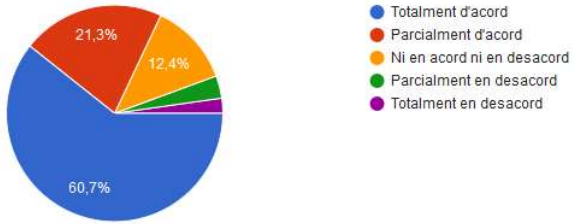

Discrimination and Stigma Scale (DISC-12)

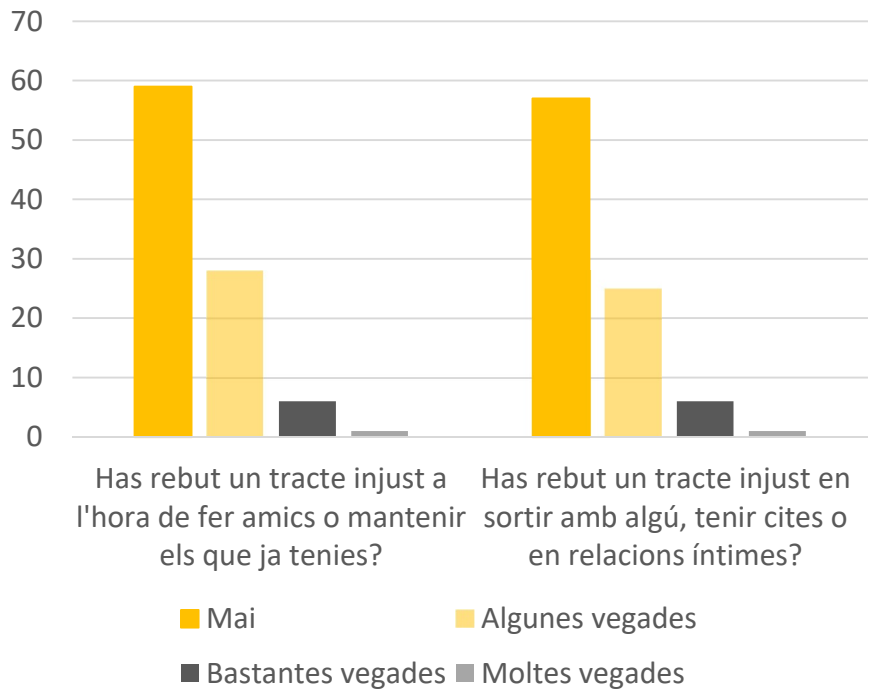

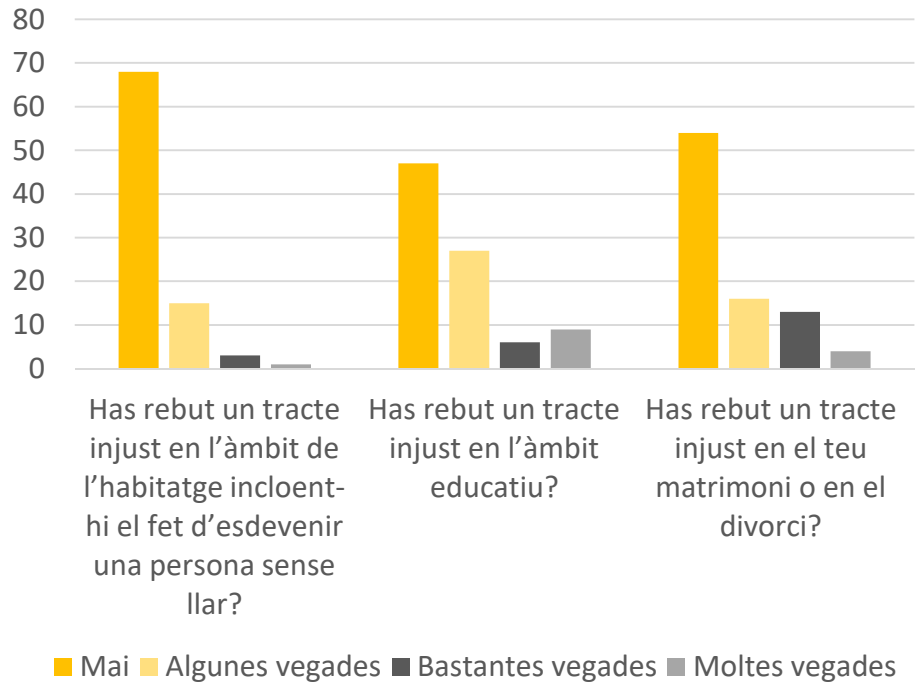
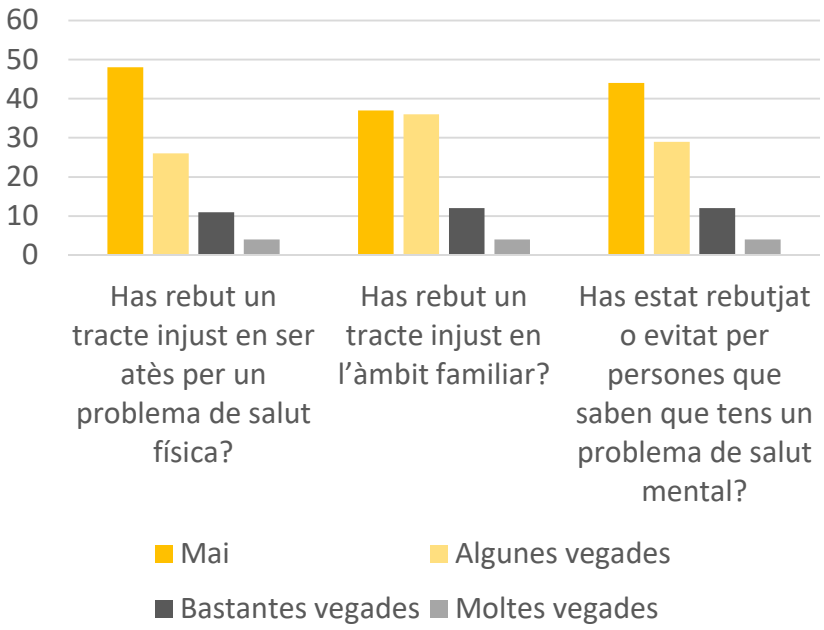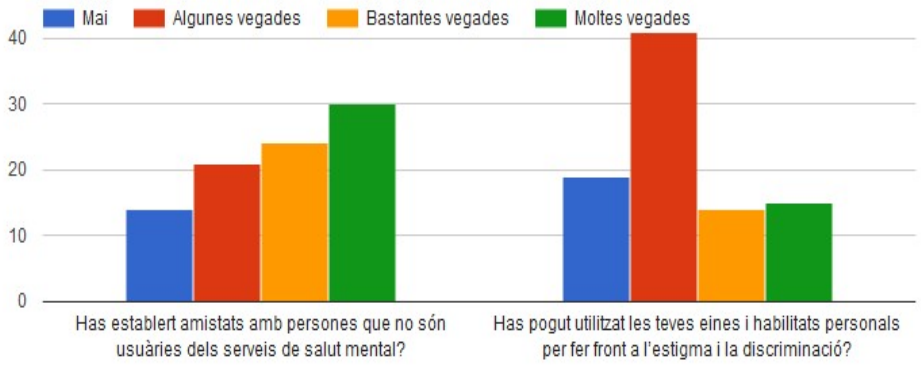
Discrimination and Stigma Scale (DISC-12)